S 45/01-1248/01-OF V Brně dne 15. srpna 2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 45/01-OF, zahájeném dne 21. června 2001 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, a v souladu s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., na návrh účastníků řízení, kterými jsou společnosti Spojené štěrkovny a pískovny, a.s., se sídlem Brno, Příkop 15/17, KÁMEN Zbraslav, spol. s r.o., se sídlem Praha 5, Žitavského 1178, ALAS Morava, s.r.o., se sídlem Mohelnice, Nádražní 15 a ALAS INTERNATIONAL BAUSTOFFPRODUKTIONS AG, se sídlem Ohlsdorf, Unterhalhamstr. 2, Rakousko, všechny ve správním řízení právně zastoupené JUDr. Dagmar Řičánkovou, bytem Šlapanice, Jiráskova 76, na základě plné moci ze dne 13.6.2001, ve věci udělení povolení ke spojení podniků, vydává toto

r o z h o d n u t í:

Spojení podniků, uskutečněné vytvořením společných podniků Vltavské štěrkopísky, s.r.o., se sídlem Beroun, Kubátova 65 a Brněnské písky, a.s., se sídlem Němčičky 94, na základě Základní smlouvy o vytvoření společných podniků Vltavské štěrkopísky, s.r.o. a Brněnské písky, a.s., uzavřené dne 13.6.2001 mezi účastníky řízení, kterými jsou společnosti Spojené štěrkovny a pískovny, a.s., se sídlem Brno, Příkop 15/17, KÁMEN Zbraslav, spol. s r.o., se sídlem Praha 5, Žitavského 1178, ALAS Morava, s.r.o., se sídlem Mohelnice, Nádražní 15 a ALAS INTERNATIONAL BAUSTOFFPRODUKTIONS AG, se sídlem Ohlsdorf, Unterhalhamstr. 2, Rakousko, ke kterému dochází dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., se dle § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) zahájil dne 21. června 2001 na návrh společností Spojené štěrkovny a pískovny, a.s., se sídlem Brno, Příkop 15/17 (dále jen „SŠP“), KÁMEN Zbraslav, spol. s r.o., se sídlem Praha 5, Žitavského 1178 (dále jen „Kámen Zbraslav“), ALAS Morava, s.r.o., se sídlem Mohelnice, Nádražní 15 (dále jen „Alas Morava“) a ALAS INTERNATIONAL BAUSTOFFPRODUKTIONS AG, se sídlem Ohlsdorf, Unterhalhamstr. 2, Rakousko (dále jen „Alas Int.“), všechny ve správním řízení právně zastoupené JUDr. Dagmar Řičánkovou, bytem Šlapanice, Jiráskova 76, na základě plné moci ze dne 13.6.2001, správní řízení S 45/01-OF ve věci udělení povolení ke spojení podniků ve smyslu § 8a zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. (dále jen „zákon“ nebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“).

Podáním návrhu na zahájení správního řízení se společnosti SŠP, Kámen Zbraslav, Alas Morava a Alas Int. staly účastníky řízení. Pokud jde o účastníky správního řízení o povolení spojení podniků, k němuž došlo podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže vytvořením společného podniku, účastníky správního řízení jsou podniky, které společný podnik společně ovládají. Uvedené správní řízení má proto výše uvedené čtyři účastníky.

Ke spojení podniků došlo ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona na základě Základní smlouvy o vytvoření společných podniků Vltavské štěrkopísky, s.r.o. a Brněnské písky, a.s. (dále jen „Základní smlouva“), uzavřené dne 13.6.2001 mezi účastníky řízení. Jejím cílem je vytvoření v názvu Základní smlouvy zmíněných společných podniků Vltavské štěrkopísky, s.r.o. (dále jen „Vltavské štěrkopísky“) a Brněnské písky, a.s. (dále jen „Brněnské písky“). Základní smlouva vychází ze stávající situace, kdy společnosti Vltavské štěrkopísky i Brněnské písky existují, avšak nejsou společnými podniky.

Při posuzování spojení podniků úřad vycházel z následujících podkladů:

- návrhu na zahájení správního řízení
- dokladu o zaplacení správního poplatku
- plné moci k zastupování účastníků řízení
- informací o spojovaných společnostech
- Základní smlouvy
- výpisů z obchodního rejstříku
- rozboru postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu
- prokázání hospodářských výhod spojení.

Skutečnost, že se úřad spojením zabývá, byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 27/01 ze dne 4. července 2001. Ve stanovené lhůtě 8 dnů pro podání případných připomínek úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

Ve smyslu ustanovení § 12 odst. 6 zákona úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k předmětu řízení a k výsledkům šetření. Zástupce účastníka řízení této možnosti využil. Nebyly vzneseny žádné připomínky ani návrhy na doplnění důkazů a podkladů pro rozhodnutí.

Charakteristika spojovaných subjektů

Společnost Alas Int. je společností založenou a existující podle rakouského práva. Akcionáři jsou společnost ASAMER & HUFNAGL KIES- UND BETONWERKE GmbH S podílem 71,5% a AB Anlagen Vermietungsgesellschaft m.b.H. s podílem 28,5%. Hlavním předmětem podnikání je obchod a pronájem movitých předmětů ve formě leasingového financování. Společnost Alas Int. je zároveň matkou nadnárodní skupiny (dále jen „skupina Alas“), podnikající především v evropských zemích v oblasti těžby a zpracování surovin pro stavební průmysl. Společnost Alas Int. je ovládána rodnou Asamerů, Ohlsdorf, Rakousko.

Společnost Alas Morava je společností, jejímž hlavním předmětem podnikání je hornická činnost. Společníky Alas Morava jsou Alas Int. s podílem ve výši 70%, Alpine Praha a.s. ovládající podíl ve výši 25% a dále Ing. Jana Fuksová s podílem ve výši 5%. S uvedeného vyplývá, že společnost Alas Morava je součástí skupiny Alas.

Společnost Kámen Zbraslav je společností podnikající v oblasti dobývání ložisek nerostných surovin povrchovým způsobem, dále v oblasti výroby betonu a betonových výrobků. Jejími společníky jsou společnost A.H.Praha, a.s. s podílem ve výši 88% a Ing. Tomáš Nezbeda s podílem ve výši 12%. Prostřednictvím společnosti A.H.Praha, a.s. je společnost Kámen Zbraslav součástí skupiny Alas.

Společnost MPC s.r.o. se sídlem pošta Straškov, Pískovna Račiněves (dále jen „MPC“), je společností s hlavním předmětem podnikání hornická činnost, činnost prováděná hornickým způsobem při těžbě štěrkopísku. Jejím jediným společníkem, ovládajícím 100% obchodní podíl, je společnost Kámen Zbraslav. Společnost MPC je z uvedeného důvodu součástí skupiny Alas.

Hlavním předmětem podnikání společnosti SŠP je hornická činnost, provádění trhacích prací a zpracování kamene. Uvedenou činnost provozuje společnost SŠP ve více provozovnách. Společnost SŠP je nepřímo ovládána společností Heidelberger Zement Aktiengesellschaft.

Společnost Heidelberger Zement Aktiengesellschaft, se sídlem Berliner Str. 6, Heidelberger (dále jen „Heidelberger“), je matkou nadnárodní skupiny společností (dále jen „skupina Heidelberger“), podnikajících jak v Evropě, tak i na mimoevropských územích, a to zejména v oblasti těžby a zpracování surovin pro stavební průmysl, převážně však se zaměřením na těžbu a zpracování vápence a zpracování těženého a drceného kameniva. Na území České republiky se skupina Heidelberger zaměřuje především na výrobu cementu, betonu a suchých omítkových směsí. Hlavními akcionáři společnosti Heidelberger jsou Schwenk Beteiligungen GmbH&Co. KG s podílem ve výši 22%, dále Dresdner Bank s podílem ve výši 18%, senátor E.H.Dr.Adorf Merckle s podílem ve výši 10% a Deutsche Bank AG s podílem ve výši 9%. Zbývající podíl akcií je rozptýlen.

Společnost Vltavské štěrkopísky je svým předmětem podnikání zaměřena na dobývání ložisek nevyhrazených nerostů, zejména těžbu kameniva, kterou provozuje v provozovně Zálezlice. Jediným společníkem společnosti Vltavské štěrkopísky je společnost SŠP a proto je součástí skupiny Heidelberger.

Hlavním předmětem podnikání společnosti Brněnské písky je hornická činnost a další související činnosti prováděné hornickým způsobem. Společnost Brněnské písky v současné době ovládají tři akcionáři, a to společnost Alas Morava prostřednictvím podílu o velikosti 51%, společnost Alas Int. ovládající podíl o velikosti 39% a dále SŠP, která vlastní 10% akcií. Společnost Brněnské písky je vzhledem k uvedeným údajů součástí skupiny Alas.

Relevantní trh

V dalším kroku úřad zkoumal, zda shora uvedené spojování podniků narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž, což je předpokladem působnosti úřadu dle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže ohledně řízení v této věci. Účelem zákona je ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a výkonů (zboží) proti jejímu omezování, zkreslování nebo vylučování (narušování). Za narušení hospodářské soutěže se považuje případ, kdy spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží, jak je uvedeno v ustanovení § 8a odst. 1 zákona. Za účelem zjištění, zda tato podmínka byla splněna, bylo třeba, aby úřad vymezil, ohledně jakého zboží, na jakém území a v jakém časovém momentu dochází ke střetu nabídky a poptávky, tj. relevantní trh.

Základním východiskem pro posouzení spojení podniků je vymezení relevantního trhu a postavení spojovaných subjektů na něm. Za relevantní trh se obecně pokládá místo, kde se střetává nabídka s poptávkou, přičemž z věcného hlediska je do něj zahrnuto zboží, které spotřebitel pokládá za shodné nebo zaměnitelné; z geografického hlediska se pak za trh pokládá území, kde se kupující může prakticky pokoušet o nalezení alternativních zdrojů dodávek výrobků a služeb, které byly vymezeny jako předmět věcného trhu. Z časového hlediska je při posuzování trhu brán v úvahu minulý a očekávaný vývoj pravidelných, případně relativně trvale se opakujících dodávek na trh.

Z výsledku šetření vyplývá, že na předmětném spojení podniků se podílí společnosti ze dvou nadnárodních skupin, a to ze skupiny Alas a ze skupiny Heidelberger. Obě skupiny se ve své podnikatelské činnosti zaměřují především na těžbu a zpracování surovin pro stavební průmysl. Vzhledem k mezinárodnímu charakteru obou uvedených skupin nedochází na území České republiky k realizaci všech podnikatelských aktivit. Skupina Alas se zde soustředí především na trh štěrkopísků a výrobu betonu pro lokální trh. Společnosti ze skupiny Heidelbereger jsou na stejném geografickém prostoru aktivní v širším spektru činností, a to zejména na trhu štěrkopísků a drceného kameniva, na trhu betonu, vápna, cementu a na trhu suchých omítkových směsí. Vytvářené společné podniky, společnosti Brněnské písky a Vltavské štěrkopísky, jsou – vždy jako jeden z členů skupiny - v zaměření své podnikatelské činnost výrazně užší a provozují pouze dobývání ložisek nevyhrazených nerostů, příp. hornickou činnost a další související činnosti prováděné hornickým způsobem. Jedná se tedy o těžbu kameniva ve vlastních provozovnách, výstupem je vytěžený kámen. Trh, na kterém oba společné podniky soutěží, je trhem těženého kameniva. Vzhledem k tomu, že skupiny Alas a Heidelberger nadále zůstanou konkurenty a ke spojení dochází jen realizací dvou společných podniků a v rámci jednoho výrobkového trhu, úřad relevantní trh po věcné stránce vymezil jako trh těženého kameniva.

Těžené kamenivo lze teoreticky dále vnitřně členit podle velikosti zrna. Běžně se však trh těženého kameniva nečlení, protože by takové členění bylo velmi obtížné. Úřad proto k podrobnějšímu vymezování relevantního trhu po věcné stránce nepřistoupil a označil těžené kamenivo za jeden druh výrobku. Těžené kamenivo se převážně používá pro výrobu betonových směsí, obalovaných směsí a při výstavbě komunikací.

Úřad dále vymezil relevantní trh z hlediska geografického. V rámci šetření zjišťoval, na jak širokém území se spotřebitel může obvykle pokoušet o nalezení alternativních zdrojů dodávek. Úřad konstatuje, že poměrně vysoký podíl na prodejní ceně výrobku (vytěženého kameniva) spotřebiteli tvoří přepravní náklady. Při použití automobilové dopravy se jedná o cenu až cca 3,- Kč za tunu kameniva, při použití železniční dopravy je to cca 1,50 Kč za tunu kameniva. Při zvolení železniční přepravy je dále nutné uhradit i relativně vysokou cenu za naložení a vyložení zboží a proto lze tento způsob přepravy z ekonomických důvodů použít pouze při přepravě většího množství kameniva (min. jeden vagón, tj. cca 50 tun kameniva) a na větší vzdálenosti. Spojované podniky používají pouze automobilovou dopravu.

Plocha, kterou je možné takovým způsobem zásobovat, je tvořena kružnicí o poloměru cca 50 km.

Společnost Vltavské štěrkopísky provozuje svoji činnost v provozovně v Zálezlicích, a dále po ukončení celé akvizice ji budou provozovat prostřednictvím své dceřinné společnosti MPC v provozovně Račiněves. Obě uvedené provozovny se nachází v blízkosti Prahy, kam také směřuje většina dodávek. Pro činnost společnosti Vltavské štěrkopísky úřad proto vymezil relevantní trh po geografické stránce jako oblast hlavního města Prahy a okresů Praha-východ, Praha-západ, Mělník, Kladno a Litoměřice.

V uvedené lokalitě se kromě dvou výše zmíněných provozoven, ovládaných (příp. v budoucnu ovládaných) společností Vltavské štěrkopísky, nachází dvě provozovny společnosti Kámen Zbraslav, Ledčice a Uhy. Vzhledem k tomu, že skupina Alas kontroluje společnost Kámen Zbraslav a zároveň se účastní na společném podniku Vltavské štěrkopísky, nelze v takovém případě dle názoru úřadu hovořit o konkurentech a jejich podíl na vymezeném výrobkovém trhu je posuzován jako podíl jednoho soutěžitele (jedné skupiny soutěžitelů).

Dalšími provozovny produkující na vymezeném území shodný výrobek se nalézají v Dobříně a v Toušni (větší výrobci), dále potom v Hostíně, Černůci a v Borku. Uvedené provozovny se podílí na cca 90% nabídky těžené kameniny na vymezeném uzemí.

Společnost Brněnské písky provozuje svoji činnost v provozovně Bratčice a po provedení navrhovaného spojení ji bude provozovat i v provozovnách Sobotovice a Smolín. Uvedené provozovny se nachází u města Brna, trh pro činnost společnosti Brněnské písky byl proto vymezen jako Jihomoravský kraj.

Ve zmíněné lokalitě se dále nachází dvě provozovny společnosti SŠP, a to provozovny Božice a Tasovice. Vzhledem k tomu, že SŠP je součástí skupiny Heidelberger a vzhledem k výše uvedeným důvodům je podíl těchto provozoven na trhu posuzován jako součást společného podílu spojovaných subjektů. Dalšími provozovnami, které na vymezeném území produkují těžbu kameniny, jsou Hrušovany, Žabčice, Oblekovice, Ledce, Hodonice, Zaječí, Černovice, Bzenec, Bzenec I, Ondratice, Hovorany, Valtrovice, Křidlůvky, Valtice a Valtice II.

Z hlediska časového se jedná o trh trvalý s opakujícími se dodávkami.

Celkový prodej těženého kameniva za rok 2000 činil v oblasti prvního trhu 4.090.000 tun, v oblasti druhého trhu 3.010.300 tun.

Závěrem lze shrnout, že relevantní trh byl vymezen z hlediska :

- **věcného**: jako trh těženého kameniva,
- **geografického**: jako oblast hlavního města Prahy, okresů Praha-východ, Praha-západ, Mělník, Kladno a Litoměřice a dále jako oblast Jihomoravský kraj,
- **časového**: jako trh s trvalým charakterem.

Postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu

Jak již bylo uvedeno výše, celkový prodej těženého kameniva za rok 2000 činil v oblasti prvního trhu 4.090.000 tun, v oblasti druhého trhu 3.010.300 tun. Provozovny ovládané společnými podniky a provozovny ovládané členy skupin Alas a Heidelberger se na zmíněných hodnotách podílely v případě trhu lokalizovaného do oblasti Prahy podílem přesahujícím 30%, zaujímaly tedy dominantní postavení. V případě druhého trhu (Jihomoravský kraj) se naopak jednalo o hodnotu nedosahující 30%, dominantního postavení proto nebylo ze strany šetřených subjektů dosaženo.

Posouzení dopadů spojení

Skupina Alas i skupina Heidelberger jsou nadnárodní skupiny, zaměřené na obdobný segment trhu - především na těžbu a zpracování surovin pro stavební průmysl. V rámci této činnosti provádí i těžbu kameniva a jeho následný prodej. Za tím účelem provozují mimo jiné určitá místa (pískovny), kde lze tuto těžbu provázet. Skupina Alas mimo jiné ovládá prostřednictvím své dceřinné společnosti Brněnské písky pískovnu Bratčice. Jak bylo uvedeno výše, Alas Int. vlastní přímo 39% jejích akcií, společnost Alas Morava 51%. Zbylých 10% ovládá skupina Heidelberger prostřednictvím dceřinné společnosti SŠP. Společnost SŠP zároveň na stejném regionálním trhu provozuje pískovny Sobotovice, Smolín, Božice a Tasovice. Skupina Heidelberger dále mimo jiné provozuje prostřednictvím dceřinné společnosti Vltavské štěrkopísky pískovnu Zálezlice. Na stejném regionálním trhu potom skupina Alas provozuje prostřednictvím společnosti MPC pískovnu Račiněves.

Předmětem výše uvedené Základní smlouvy je vytvoření společných podniků Brněnské písky a Vltavské štěrkopísky. Fúze, týkající se Brněnských písků, proběhne následujícím postupem. Společnost Alas Int. prodá celý svůj akcionářský podíl na této společnosti ve výši 39% společnosti SŠP a společnost Alas Morava prodá ze svého akcionářského podílu společnosti SŠP jednu akcii představující 1% podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech na společnosti Brněnské písky. Zároveň s uvedeným převodem prodá společnost SŠP část svého podniku, konkrétně provozovny Sobotovice a Smolín, společnému podniku Brněnské písky. Výsledná situace bude taková, že společnost Alas Morava bude vlastnit 50% podíl akcií na společnosti Brněnské písky, společnost SŠP další 50% podíl a společnost Brněnské písky zároveň zvětší svůj podnik o provozovny Sobotovice a Smolín.

Fúze, týkající se společnosti Vltavské štěrkopísky, proběhne tak, že dosavadní jediný společník, společnost SŠP, prodá část svého obchodního podílu na této společnosti, představující 50% podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech, společnosti Kámen Zbraslav. Společnost Kámen Zbraslav naopak prodá společnému podniku Vltavské štěrkopísky svůj obchodní podíl na společnosti MPC, který představuje 100% podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech. Výsledná situace bude taková, že 50% podíl na společném podniku Vltavské štěrkopísky bude ovládat SŠP, druhý 50% podíl společnost Kámen Zbraslav a společnost Vltavské štěrkopísky bude prostřednictvím své dceřinné společnosti MPC provozovat pískovnu Račiněves.

Vzhledem k výše uvedenému postavení na trhu úřad dále neposuzoval dopady spojení, které budou vyplývat z vytvoření společného podniku Brněnské písky. Pokud jde o posouzení dopadů spojení na relevantní trh lokalizovaný do oblasti hlavního města Prahy, okresů Praha-východ, Praha-západ, Mělníku, Kladna a Litoměřic, úřad konstatoval, že vytvořením společného podniku dojde zároveň k vytvoření dominantního postavení podniků spadajících do skupin Alas a Heidelberger, resp. dojde k překročení 30% tržního podílu.

Úřad však také zohlednil, že tržní podíl uvedených podniků – ač překročí limitní hranici 30% - se bude pohybovat v těsné blízkosti této hranice. Před provedením šetřené akvizice měly společnosti sdružené ve skupině Alas (tedy Kámen Zbraslav a MPC) podíl na vymezeném relevantním trhu blížící se 30%. Nyní, po vytvoření společného podniku Vltavské štěrkopísky, přesáhne společný podíl 30%, avšak k navýšení dojde pouze o relativně nízký tržní podíl provozovny Zálezlice.

Z šetření dále vyplynulo, že na relevantním trhu soutěží několik dalších soutěžitelů, z toho dva dosahují větších podílů (avšak nepřekračujících 30% hranici), tržní podíly ostatních jsou potom nižší.

Úřad vzal také v úvahu, že pískovna Račiněves (kde svoji činnost provozuje společnost MPC), má vytěžitelné zásoby v takové odhadnuté velikosti, že při současné intenzitě těžby lze její využitelnost

určit na časovou lhůtu 4 až 5 let. Absencí jejího podílu by přitom tržní podíl provozoven podniků ze skupin Alas a Heidelberger klesl pod limitní hranici třiceti procent.

Právní rozbor

Šetření úřad v této věci zahájil nejdříve zkoumáním, zda se jedná o spojení podniků dle § 8 zákona. Spojování podniků zahrnuje takové operace, které vedou k trvalé změně ve struktuře daných podniků. Za jednu z takových operací lze považovat prodej části podniku. Úřad jednání účastníků řízení posoudil dle § 8 odst. 1 písm. b) zákona, kdy se za spojování podniků považuje i přechod nebo převod podniku nebo jeho podstatné části. Dle § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení úřadu spojení, které narušuje, nebo může narušit hospodářskou soutěž. Za narušení se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Úřad spojení povolí, jestliže soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese. V ostatních případech úřad spojení nepovolí (§ 8a odst. 2 zákona).

V další fázi šetření se úřad zabýval dopady tohoto spojení na hospodářskou soutěž, resp. zkoumá újmu, která v důsledku spojení může vzniknout, přičemž újmu je třeba spatřovat již v samotném faktu narušení soutěže. Jedná se zejména o snížení počtu vzájemně si konkurujících subjektů a v založení nebo posílení dominantního postavení soutěžitele. Újma se projevuje negativním vývojem struktury daného trhu, jehož důsledkem je narušení funkcí hospodářské soutěže.

Úřad zjistil, že šetřená akvizice proběhne tím způsobem, že dvě skupiny (Alas a Heidelberger) vytvoří dva společné podniky. K vytvoření prvního z nich dojde na základě převodu akcií, k vytvoření druhého převodem obchodního podílu. Působení a vliv skupin Alas a Heidelberger ve společných podnicích bude odpovídat podílu jejich akcií, resp. jejich obchodním podílům, tedy bude vyvážený ve smyslu 50%:50% a žádná strana nebude vůči druhé zvýhodněna, tj. nebude mít oproti druhé větší možnost kontroly.

Úřad konstatuje, že další společnosti, spadající do skupin Alas a Heidelberger, a tedy i skupiny samotné, zůstanou nadále konkurenty, k propojení dojde pouze u dvou společností, dvou uvedených společných podniků. Brněnské písky i Vltavské štěrkopísky se nestávají pro společnosti ze skupin Alas a Heidelberger výlučnými odběrateli ani dodavateli. Jejich cílem není koordinace soutěžního chování skupin Alas a Heidelberger, ani žádných společností, do těchto skupin spadajících. Jedná se proto o společné podniky koncentračního typu.

Vytvořením společného podniku Vltavské štěrkopísky bude překročením 30% tržního podílu dosaženo dominantního postavení, avšak vzhledem k výše uvedeným důvodům úřad rozhodnul navrhované spojení podniků povolit. Přitom přihlédnul i k obdobným rozhodnutím v judikatuře Evropského soudního dvora, kde je dominantní postavení chápáno jako pozice ekonomické síly soutěžitele, která mu umožňuje ovlivnit efektivní soutěž na relevantním trhu tím, že mu umožňuje se chovat do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a konečných spotřebitelích. Evrpská komise tržní podíly nižší než 40% obecně považuje za podíly neindikující dominantní postavení soutěžitele (např. 85/404/EEC Grundig [1985] OJ L 233/1), naopak tržní podíly nad 50% zakládají silný předpoklad dominantního postavení soutěžitele (např. 322/81 NV Nederlandische Baden-Industrie Michelin [1983] ECR 3461).

Úřad přihlíží i k relativnímu podílu a aktuální soutěži na trhu, přičemž relativní podíl závisí na počtu a síle ostatních soutěžitelů. V rámci uvedeného hlediska se hodnotí odstup mezi tržními podíly spojujících se subjektů a podílů zbývajících soutěžitelů. V daném případě úřad konstatuje, že další dva soutěžitelé na vymezeném relevantním trhu mají významné tržní podíly a na trhu dále působí skupina dalších soutěžitelů.

Úřad také přihlédnul k dalším kritériím, jako je možnosti potenciální soutěže a bariéry vstupu na trh. Očekávaný vstup na trh nového silného soutěžitele může relativizovat skutečnost, že došlo v důsledku spojení k ovládnutí trhu.

Výhody spojení

Dle ustanovení § 8a odst. 2 zákona úřad spojení povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

S přihlédnutím k účelu zákona úřad újmu spatřuje již v samotném faktu narušení soutěže. Jde zpravidla současně o snížení počtu vzájemně si konkurujících subjektů, a to ať již v důsledku právního zániku konkurenta nebo jeho ovládnutím a o založení nebo posílení dominantního postavení soutěžitele. Spojení přináší jeho účastníkům výhody vlastně vždy, neboť je výrazem jejich svobodného rozhodnutí a nelze předpokládat, že soutěžitelů mají zájem sebe sama dobrovolně poškozovat. Z toho nutno dovodit, že zákon nemá na mysli výhody z pohledu účastníka spojení. Musí být zvažovány z pohledu veřejného zájmu, přičemž podstatu tohoto zájmu je třeba vidět na straně poptávky, tedy spotřebitele. Jestliže účastníci prokáží spravedlivý díl výhod spotřebitelům, pak lze přistoupit k hodnocení omezení hospodářské soutěže z pohledu ustanovení § 8a odst. 2 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Výroba těženého kameniva je značně technologicky a finančně náročná. Pro veškerou modernizaci a zkvalitňování výroby je zapotřebí investic, které mají charakter investic dlouhodobých. Jedním z cílů společných podniků je využívání společného know-how, aby bylo možné moderní technologie využívat v co největším rozsahu. Moderní technologie s sebou zároveň přináší kvalitnější, ekologicky šetrnější a levnější výrobu, což má pozitivní dopad zejména na spotřebitele. Zároveň bude pro spotřebitele zajištěna plynulost dodávek v odpovídající kvalitě.

Další výhoda vyplývá z výše uvedené skutečnosti, že doba, po kterou bude možné využívat provozovnu Račiněves je cca 4 až 5 let. Její následné uzavření by mohlo mít nepříznivé sociální dopady, které po vytvoření společných podniků mohou být zmírněny přechodem zaměstnanců do provozovny Zálezlice.

Výhodou spojení je i to, že kapitálové posílení umožní výstavbu objízdných komunikací pro přepravu štěrkopísku z provozovny Zálezlice. Dojde tak k převedení dopravy mimo několik obcí, přes které je vedena doprava v současné době, což bude mít pozitivní opad na životní prostředí. Zároveň bude provedena rekultivace skládky ve Vojkovicích, kam je převážena ornice a podorničí.

V provedeném řízení úřad posoudil zjištěné skutečnosti ve všech vzájemných souvislostech a z hlediska dopadu spojení na soutěžní prostředí a zhodnotil hospodářské výhody spojení, které účastník řízení předložil.

Na základě provedené analýzy dospěl úřad k závěru, že zmíněné hospodářské výhody převáží dopad posuzovaného spojení na vymezený relevantní trh a rozhodnul o povolení navrhované fúze.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

PM 15.8.2001

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Dagmar Řičánková

Jiráskova 76

664 51 Šlapanice